

מסורת הש"ס

(א) ג'ניס' הערוך ערך משגלן במסובלי דתומי פ"י מחרוזת ש'ל שזמין שאין טמנין ככלין, (ב) ולעיל פד'; (ג) קדושין דף כו.י. לעיל דף נא. לקמן קנ'; (ד) שנת דף נא: כמותות דף נא. מסהדרין דף עב. (מספסתא ביק פ"ט),

הגהות הב"ה

(א) רשב"ם ד"ה פירקן וכו' לקמן דמדידת כל הסור מעעכא: (ב) ד"ה ומדליו וכו' דקנא רשות לוקח קודם מדידה: (ג) ד"ה ללדנין וכו' דנעמא ליה טפי:

מוסף תוספות

א. וכלום יש לחלק גבי חצר בין דברים שאין דרכן להגביה ובין דבריו שדרכן להגביה והם הי"ג גבי ידו. מוס' י"ז. ב. [ו]אפי' דארחיטיו גמי במשיכה, לא מוקי, אלא בהגבהה, דלא מוקי במשיכה אלא דברים שאין דרכן להגביה כלל. י"ן. ג. דדרכו בגריה. מוס' דמכות נא: ד. ולא מוקי, וכן דרך הש"ס בכמה מקומות. שם. ה. דהגבהה עדיפא ממשיכה וכל שבמשיכה קונה כ"ש בהגבהה ואפי' שישבר בהגבהה וכו', אבל מדברי הראב"ד ז"ל נראה דדבר הראוי במשיכה ולא בהגבהה אינו נקנה בהגבהה וכו', והראשון נראה עיקר. רשב"א.

רבינו גרשום

אבל פירקן. המשוואת הלוקח בהי"ד והכניסו בביתו שמשך ההבאה עצמה לרשותו אם פסק קודם ושוב הכניס ודעיין לא מדר אין שניהן יכולין לחזור הואיל וקצץ ושוב הכניס. אבל מדר קודם והכניס ודעיין אין שניהן יכולין לחזור בהן: מרבילי דמוכר ברשות לוקח לא קנה מוכר. הריבא דפירקן והכניסן ודעיין הן בתוך כליו בתוך שקו של מוכר. ואפי' כיון דפסק אפי' דלא מדר (א) אין מרביל לו כלום שעדיין הן בו שהוא יכול לחזור בו אלמא אין שניהן יכולין לחזור: כליו דלוקח. בעלמא ברשות מוכר גמי לא קנה לוקח: אמר רב נחמן בר יצחק. לעולם כליו דמוכר ברשות לוקח קנה מוכר דכליו לוקח ברשות מוכר קנה [לוקח] והכא ליכא כליו של מוכר לפי שפסבין פירות מן המוכר לארץ והכניסין הלוקח בכלי של חבאי אין יכול לחזור בו: אקפד רבא דאבירי רב נחמן והא פירקן והכניסן קתני. דמשמע דהכניס המשוואת כמו שהן בכליו של מוכר: אלא אמר רב רב אשי. אנא מתריץ לך פירקן ובלא שפכו ואפי' הכי ליכא כליו של מוכר דמאי פירות הילול במסובלי דתומי. חבילות על שומין שבושאין אותן על גבי החמור קתני. כלי: מכדי שפסבין פירות מן החמור עצמן מאי שנת דפסק קנה מאי שנא דמדר ולא פסק לא קנה: פסק סמכא דעתיה. דמוכר ומקני לו דאומר לו זול קני: כי קמבעיא לן שאין דרכו להגביה דנקיין במשיכה: בשבת חייב לשלם שכבר נתחייב בגביהה משעת הוצאה

פירקן. צין מוכר צין לוקח והכניסן לרשותו דיש כאן הנחה ברשות לוקח יש כאן חילוק. ואע"ג דלכתי בהך הכנסה לא קנה משום דלא פסק אהני לבי פסק בחר הכי דקינא ליה רשותיה שמונחין צו הלכך פסק אחרי כן אע"פ שלא מדד קינא ליה רשותיה ואין יכול לחזור

פירקן והכניסן לתוך ביתו א"פסק עד שלא מדר אין שניהן יכולין לחזור בהן מדר עד שלא פסק שניהן יכולין לחזור בהן ומרבילי דמוכר ברשות לוקח לא קנה יבילי דלוקח גמי ברשות מוכר לא קנה אמר רב נחמן בר יצחק בששפכן איקפד רבא מידי שפכן קתני פירקן קתני אלא אמר מר בר רב אשי ^(א)במתאכלי דתומי א"ל הונא בריה דמר זוטרא לרבינא מכדי פירקן קתני מה לי פסק ומה לי לא פסק א"ל פסק סמכא דעתיה לא פסק לא סמכא דעתיה א"ל רבינא לרב אשי ת"ש ^(ב)דרב ושמואל דאמרי תרויהו כליו של אדם קונה לו בכל מקום לאתווי מאי לאו לאתווי רשות מוכר התם ידא"ל זיל קני תנן התם ^(ג)יבכסים שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחוקה וישאין להן אחריות אין נקנין אלא במשיכה בסורא מתנו לה להא שמעתא משמיה דרב חסדא בפומבדיתא מתנו לה משמיה דרב כהנא ואמרי לה משמיה דרבא ילא שנו אלא דברים שאין דרכן להגביה אבל דברים שדרכן להגביה בהגבהה אין במשיכה לא יתיב אביי וקאמר להא שמעתא איתיביה רב אדא בר מתנה לאבבי ^(ד)הגונב כים בשבת חייב שכבר נתחייב בגביהה קודם שיבא לידי איסור שבת ה"היה מגרר ויוצא מגרר ויוצא פטור שהרי איסור שבת וגביהה באין כאחד והרי כים דבר הגבהה הוא ואפי' הכי קני במשיכה א"ל במיתנא אנא גמי במיתנא קא אמינא א"ל במידי דבעי מיתנא תא שמע ברשות מוכר לא קנה עד שיגביהנה או עד שיוציאנה מרשותו אלמא מידי דבר הגבהה אי בעי בהגבהה קני ליה ואי בעי במשיכה קני ליה אמר רב נחמן בר יצחק במשיכה דבר הגבהה מידי דבר משיכה במשיכה ת"ש

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פו.

ומרבילי של מוכר ברשות לוקח לא קנה בו. וא"ת מנא ליה דמתורת רשותו קנה דלמא מתורת משיכה קנה דהא משיכה מועלת בכליו של מוכר דממפרש לעיל וי"ל דהכא דייק דמתורת רשותו קנה דפירש לעיל בקונטרס דפירקן והכניסן לתוך ביתו משמע צין מוכר צין לוקח וא"ת בלא פירקן גמי כיון שהכניסן ליקני דליצטיל אגב רשות לוקח ואור"י דדוקא כלי הוא דצטיל אגב הרשות אבל בהמה לא:

אבל דברים שדרכן בהגבהה אין נקנים אלא בהגבהה. והא דפריך גמי שמת [לקמן דף קנא]. גבי מלוגא דשטרי והא לא משך ודוחק לומר שהיה כל כך הרבה שטרות שלא היה דרכן להגביה אלא לאו דוקא נקט משך אלא כלומר והא לא הגביה: **והא כים דבר הגבהה הוא בו**. לא פריך להאי לישנא דמשני ברש"י אלו נערות (מכזות דף נא:): כשזירף ידו למטה מג' וקצלה דלא קנה מטעם משיכה אלא מטעם חצר וידו כחצרו ^א אלא להסוה לישנא דהתם דקני משום משיכה פריך וא"ת והיכי ס"ד דמיידי צכים דצר הגביה הוא א"כ היכי מייחייז לענין שנת הא אין דרך הולאה צכן כדדייק ברש"י אלו נערות (שם) אי צוטרי אין דרך הולאה צכן אלא צמיעי ויש לומר דיש דברים שדרך הולאה צכן לענין שנת ואפי' המ לענין קנין אין נקנין אלא בהגבהה שדרכן להגביה ^ב אי גמי צמגרי דרך מחמתת דהוי דרך הולאה ^ג אי גמי הוה ליה למימר וליטעמיה: ד **לצדדין קתני**. מימה לרשב"א אמאי לא מוקי לה ככלים שאין דרכן להגביה שגם הן נקנין בהגבהה ^ה דמשמע לעיל דלוקומינן צמדי דצעי מיתנא וקתני הגונב כים צצנת חייז שכבר נתחייז בגביה דהיינו בהגבהה: אטו

קני ליה ואי בעי במשיכה קני ליה אמר רב נחמן בר יצחק לצדדין דבר משיכה במשיכה ת"ש

הצבילות כן פירקן: **במהכללי דתומי**. הצבילות שומים דליכא שקין: **מדי פירקן קפני**. שהנחו ברשות לוקח וקני ליה רשותו מיד כשקיבל עליו מוכר למכרן לו כדקתני צברייתא לעיל [פסח]: **לא סמכא דעסיא**. דמי יימר שיתקיים המכר שמה המוכר יעלה צדמיהן והלוקח יזול צדמיהן שהרי אין דמיהן קצובין: **הסס דאמר ליה**. מוכר זיל קני אני רוצה שיקנה לך כלך דכמאן דמושיל ליה מקום הנחת כליו **דמי כן קמיציעא** לן סתמא: **סנ הסס**. צפ"ק דקדושין: **שיש לון אחיוות**. שקיימין לעולם: **צנסף**. צמתן מעות: **צשטר**. אס כתב לו שרי מוכרו לך או נתנוה לך ומכר לו את השטר: **וצחוקא**. נעל וגדר ופרך כל שהוא. והתם [קדושין ט]. יליף טעמא מקראי: **ושאין להס אחיוות**. מטלטלי: **צמשיה**. שמושכן לרשותו או לרשות שיש לו חלק צו כגון סימטא וחצר השותפין. וכל שכן בהגבהה דהגבהה קונה בכל מקום ובכל דבר דמשהגביהה הניחה ברשותו אפי' בלא משיכה. כן נראה לי: **לנא שמעתא**. דלקמיה האי לא שנו: **שאין דרכן להגביה**. שכצדין: **שדרכן להגביה**. דברים קלים: **הגונב כים צצנת**. והואילו לרשות הרבים: **חייז**. צתשלומין דליכא למימר קם ליה צדרצה מיניה דליכא הכא שתי רשעיות ציצד: **שצבר נחחייז בגביה**. משעת הגבהה דהגבהה בכל מקום קונה ואיסור שנת ליכא עד שעת הולאה: **היה מגרר**. צקרקע דהגבהה ליכא ולא קני ליה אלא צצינוי רשות שימשכנה לרשותו: **פטור**. מן התשלומין דקם ליה צדרצה מיניה וכתיב כדי רשעתו (דברים כה) משום רשעה אחת אחת מחייבו ואי אחת מחייבו משום שתי רשעיות [מכות ד:]: **שהרי איסור שנת וחיוז גביה צאין כאחד**. דצשעת הולאת חוץ קנייה ונחחייז צסקילה. ובצמכות צפרק אלו נערות [נא]: פרכין דמשכיה להיכא אי לרשות הרבים איסור שנת איכא איסור גביהה ליכא ומוקמינן לה כשזירף ידו למטה מג' וקצלה וידו של אדם חשופה לו כד' על ד' וקניא ליה ולא צטלה לגבי רה"ר לגבי קנייה ויש כאן [איסור] שנת וגביהה צאין כאחד והך קנייה לאו משום הגבהה היא אלא משיכה לתוך ידו שהרי ידו סמוכה בתוך ג' לקרקע. ואית דמוקי ליה התם צצדי רשות הרבים דלענין גביהה מיקנא קני ולענין שנת הוי רשות הרבים כרבי אליעזר: **והא כים דצר הגבהה הוא**. ואפילו הכי אי לא משום איסור שנת הוה קני ליה צמשיכה כגון אס היה מגרר ויוצא צחול: **אמר ליה צמיסנא**. כך השיצו סתם. וסצור רצ אלא דכיס קטן הוא ותמהה על תירוצ זה ואמר ליה אלא גמי מיתנא קאמינא לך דלע"ג דליכא ציה מיתנא דרכו להגביהו הוא: **א"ל דהוי למיסנא קאמינא לך**. כיס גדול מאד [כך שיטת הגמרא נכונה וכך מלכאמי הגהת רצינו וקני מ"כ]: **או עד שיוציאנה**. היינו משיכה: **אלמא מידי דצר הגבהה**. דבר קל: **ללדנין קפני**. עד שיגביהנה אס דצר קל הוא או עד שיוציאנה אס דצר כצר הוא. ולפי עניות דעמי נראה לי דהוה מצי לתרוצי הכא צמדי דבר משיכה עסקינן הלכך אי צעי בהגבהה ליקני דהגבהה עדיפא ממשיכה וקונה בכל דבר ואי צעי במשיכה ליקני דהא אורחיה במשיכה אלא דניחא ^(א) טפי לאורויי דין תרויהו דמדי דצר הגבהה צהגבהה ולא צמשיכה ומדי דבר משיכה אפי' במשיכה וכן נראה הדברים דהא צפ"ק דקידושין [דף קה:): מנן אמר רצי מארי צהמה גסה צמסירה והדקה צהגבהה ולא צמסירה ומשיכה ואמרי ליה רצנן צהמה דקה נקנית במשיכה כלומר אף צמשיכה וצגמרא [שם] אמרי רצנן אחרים זו וזו במשיכה ואמר להו רצי שמעון זו וזו צהגבהה אלמא הגבהה עדיפא ממשיכה דהא אפילו [גסנה] לרצי שמעון צהגבהה ולא צמשיכה דממפרש התם:

תא

מיירי היה מגרר ויוצא: ת"ש ברשות מוכר לא קנה. דמשמע אפי' מידי דבר משיכה לא קנה עד שיגביהנה או עד שיצאיאנה מרשותו אפי' מידי דבר הגבהה משמע דקנה במשיכה וקשיא לרב חסדא: ומשני רב נחמן לצדדין קתני. האי דקאמר עד שיגביהנה במידי דבר הגבהה ולא בר משיכה דקתני עד שיוציאנה מיירי במידי דבר משיכה הוא ולא בר הגבהה:

עין משפט ונר מצוה

צנ א מיי' פ"ד מהל' מביה"ט י' ספג'עשין פ' טו"ע ח"מ פ"י ר' עקיף ז:

צד ב ג מיי' שם הל' א צ טו"ע שם סעיף ג:
צה ד מיי' שם פ"א הלכה ג ספג' שם טו"ע ח"מ סי' קל סעיף א:
צו ה ו מיי' שם פ"ג הלכה א ד ספג' שם טו"ע ח"מ סי' קלח סעיף א:
צז ז ח מיי' פ"ג מהל' גביהה הל' צ טו"ע ח"מ סי' שנא:

מוסף רש"י

פסק בו' אין שניהן יכולין לחזור בהן. דלע"ג דלא מדר כיון דפסק קינא ליה רשותו משיכה (נ"ו צב.) מדר בו' שניהן יכולין לחזור בהן. כל זמן שלא פסק. דלמדיה לא מהינא מדי ורשותו לא קינא עד דיפסקו (שם). כליו של אדם. של לוקח. קונה לו. אם פסק דמים (דע"ר פה). כנסים שיש להן אחריות. היינו קרקעות. שחמית כל חסם הלוה והטעה צמיוו עליהן. לפי שקיימין וטומנין לפיכך צממין עליהן. (דעושיין כו.) ובחוקה. רפק ציה פורמא או דיע צמניי או נעל או פרך כל שהוא (שם). הגונב כים השבת. הגביהו ברשות העולם והואילו לרשות הרבים (כתובות לא.) שצביהו וקנאו בהגבהה (סנהדרין צב.) חייב. להחריז ואפי' שהואילו אחר כך להי"ר ונחחייז צהואלו מיתה (שם) חייב צתשלומין אפי' שצנין צנפשו (שבת צא.) שכבר נתחייב בגביהה. לשלם דהגבהה קונה בכל מקום וקמה לה צברשותיה אף להחמיצ צלוצביהו (כתובות לא.) צשעת שהגביה חסם צנת העולם (שם צא.) קודם שיבא לידי איסור שבת. ובצינל חייב מיתה הלא לאחר מכן אטו נפטר מן התשלומין (סנהדרין צב.) היה מגרר ויוצא. שלא צצביהו ברשות העולם ולא קנאו אלא צהואלה מרשותו העולם (כתובות לא.) שלא קנא בהגבהה אלא בהולאה צמית העולם (צא.) שלא הגביהו ולא קנאו בתוך צבית צלל צהילא להי"ר קנאו צצני רשות שהואילו מרשותו העולם ויזיק ידו למטה צתשלם וקצלה דידו, צחופה לו כלרצעה על צריעה והי הוא לו צחולו ואפי' צלל צמיותו (סנהדרין צב.) פטור. צתשלומין. שהרי איסור שנת כו, ונכתמות פריך אי צלצפיה להי"ר אטו גביהה ליתא. דלע"ר דלע"ר לאו מקום קימה הוי, ומוקי לה צצדי דלע"ר. אי גמי שזירף ידו למטה מג' וקצלה (שבת צא.)

רבינו גרשום (המשך)

צרעיה: אמר ליה רב אדא אנא גמי במיתנא קאמינא. התווא כיס דיש לו מיתנא אמאי כשגוררין להי"ר באותו מיתנא אמאי הוי איסור גביהה והא יכול להגביהו ודרכן של רוב בני אדם להגביה כיוסן יותר מאותן שגוררין: א"ל אבירי. האי דקאמרי לך מיתנא לא בכל כיוס קטן שיש לו מיתנא אמאינא. לא צדריך מיתנא. שהיה כיס כמו שק גדול שאין אדם יכול להגביהו וקנין אדם יכול להגביהו ברצונה ומושכן ובהתווא

דקנייה ואיסור שבת לא הוי עד דמוציאה להי"ר: היה מגרר. בארץ ויוצא וכך הוציאן פטור מתשלומין שאיסור שבת וגביהה באין כאחת וקם ליה בדבריה מיניה: והא כיס דבר הגבהה הוא. ואמאי קאמר איסור [שבת ואיסור] גביהה באין כאחת דהא לא אגביהה דעיין צשוהוציא: אמר ליה במיתנא. כלומר בההוא כיס כגון אינרין גדולה יש צרעה בתוכה ונחנדין שגוררין אותו באותה

^[1] נראה דל"ל אפי' דלא מדר שעדיין הן צו אין מועיל לו כלום שיה יכול לחזור בו